

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 594/2013-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. decembra 2013 prerokoval sťažnosť J. Š., T., zastúpeného advokátom JUDr. J. P., D., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co/62/2013-596 z 11. júna 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Š. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. októbra 2013 doručená sťažnosť J. Š. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu

v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co/62/2013-596 z 11. júna 2013 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa v procesnom postavení navrhovateľa domáhal na Okresnom súde Námestovo (ďalej len „okresný súd“) zaplata sumy 54 438,02 €. Okresný súd rozsudkom č. k. 8 C/98/2010-551 z 8. októbra 2012 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) návrh v časti o zaplata sumy 663,10 € zastavil, vo zvyšnej časti zamietol a súčasne rozhodol o trovách konania. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu v napadnutých častiach potvrdil a zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania.

Sťažovateľ vo svojej argumentácii namieta arbitrárnosť napadnutého rozsudku, ktorá má spočívať *„v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia, ktoré je takej intenzity, že uvedeným postupom bolo sťažovateľovi upreté jeho ústavou garantované právo konať pred súdom a právo v zmysle čl. 46 Ústavy SR a čl. 6 dohovoru. Arbitrárnosť napadnutého rozsudku tiež spočíva v skutočnosti, že porušovateľ sa po vecnej stránke vôbec nezaoberal dôvodmi odvolania, ktoré sťažovateľ podal proti rozhodnutiu sudu prvého stupňa.*

Porušovateľ v odôvodnení napadnutého rozsudku nedal presvedčivú a jasnú odpoveď na podstatné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Neuviedol, ako dôkazy vyhodnotil jednotlivito a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, čo vyšlo za konania najavo a ako vec právne posúdil...“.

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ podrobne rozoberá dôsledky uznania dlhu pri preukazovaní ním v súdnom konaní uplatneného nároku a vyhodnocuje všetky označené a v konaní vykonané dôkazy, ktoré podľa jeho názoru odôvodňujú iné právne posúdenie veci ako to, ku ktorému sa priklonil krajský súd v napadnutom rozsudku. Sťažovateľ mal v konaní „nad rámec svojej povinnosti“ preukazovať vznik a existenciu dlhu žalovaného. Podľa jeho názoru existencia tohto dlhu v konaní aj preukázaná bola. Ďalej sťažovateľ konštatuje, že «doklad písaný na tlačive s hlavičkou P. tlačiareň, ktorý v konaní predložil Ing. J. S. je podvrh, ktorým sa žalovaný snaží zahmlieť dôvod pôžičky, ktorá je potvrdená

vlastnou rukou predsedu predstavenstva žalovaného Ing. J. S. na listine napísanej na hlavičkovom papieri firmy O. s. r. o. s označením „pôžičky“.

Pôžička na sumu 1.640.000,- Sk pochádza z roku 2007 a je prenesená ako dlh do účtovníctva žalovaného až do roku 2009, s úpravou konečnej sumy na sumu peňazí vo výške 1.620.000,- Sk (vyplýva to z dokladu napísaného vlastnoručne Ing. J. S. na hlavičkovom papieri firmy O. s. r. o. s označením „pôžičky“). Následne sa Ing. J. S. snažil túto pôžičku umoriť vyhotovením vyhlásení, že všetky pôžičky poskytnuté žalobcom a pánom D. H. boli ku dňu 31. 12. 2007 preúčtované do fondu finančnej stability spoločnosti žalovaného. Ing. J. S. teda neuznáva existenciu žiadnej pôžičky hoci z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalovanému boli poskytnuté viaceré pôžičky. Ing. J. S. podľa jeho vlastnej výpovede odo dňa 12. 10. 2007, kedy sa stal predsedom predstavenstva, prebral súčasne od žalobcu celú ekonomickú agendu spoločnosti. Z jeho postavenia ako predsedu predstavenstva je zrejmé, že Ing. J. S. mohol v roku 2007 vyhotoviť účtovnú evidenciu, ktorá skresľovala rozsah záväzkov žalovaného tak, aby sa ani jeden akcionár nemohol domáhať návratnosti pôžičiek, ktoré realizovali akcionári pred dňom 12. 10. 2007, o čom svedčia listiny o preúčtovaní pôžičiek do fondu finančnej stability spoločnosti podpísané všetkými akcionármi. Tieto listiny nemajú právnu relevanciu pre ich neurčitosť, ale odzrkadľujú situáciu v obchodnej spoločnosti žalovaného v čase po nástupe Ing. J. S. do funkcie predsedu predstavenstva žalovaného.».

Napokon sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že žalovaná, obchodná spoločnosť A., a. s. (ďalej len „žalovaná“), vznikla 9. decembra 2006 a v roku 2007 a 2008 vykonávala rozsiahlu investičnú činnosť sústredenú do výstavby lyžiarskeho areálu, a to bez toho, aby mala dostatočné príjmy zo svojej podnikateľskej činnosti. Už táto skutočnosť má dostatočne odôvodňovať sťažovateľovo tvrdenie, že finančné prostriedky, ktoré žalovaná investovala, boli získané poskytnutím pôžičiek vrátane pôžičiek sťažovateľa vo výške žalovanej sumy.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje ústavnému súdu vydať vo veci takéto rozhodnutie:

„1/ Krajský súd v Žiline rozsudkom sp. zn. 5 Co/62/2013-596 zo dňa 11. 06. 2013 porušil základné právo sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj právo sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2/ Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co/62/2013-596 zo dňa 11. 06. 2013 a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

3/ Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 2.000,- € ..., ktoré mu je Krajský súd v Žiline povinný vyplatiť ... do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4/ Sťažovateľom sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 648,70 Eur, ktorú je Krajský súd v Trenčíne povinný zaplatiť právnemu zástupcovi sťažovateľov do 3 dní od právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné

návrhy alebo návrhy podané niekým neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej a tiež prípad, keď v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú. Ak teda ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd poznamenáva, že v obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností a je ich potrebné posudzovať spoločne.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súd. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prejednanie veci (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 21. februára 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36). Právo na spravodlivé

prejednanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Georgidias c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Za súčasť označeného základného práva však nemožno považovať aj povinnosť súdu vykonať všetky dôkazy označené (resp. navrhnuté) účastníkom súdneho konania, pretože princíp voľného hodnotenia dôkazov v konaní pred súdmi v spojení so zásadou spravodlivého rozhodnutia veci umožňuje sudcovi vykonať len tie dôkazy, ktoré podľa jeho uváženia k takémuto rozhodnutiu vedú (m. m. III. ÚS 417/2013). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné

a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Krajský súd sa v napadnutom rozsudku, ktorým rozsudok okresného súdu v časti výroku napadnutého odvolaním potvrdil, v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku okresného súdu a s odkazom na § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a na na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uviedol:

„Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku a prislúchajúceho spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, dôkazy vyhodnotil v súlade s ust. § 132 a nasl. O. s. p., dospel ku správnym skutkovým zisteniam a prejednávaniu veci aj správne právne posúdil. Odôvodnenie písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 157 ods. 2 O. s. p. Odvolací súd podľa § 219 ods. 2 O. s. p. konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje a sa s nimi stotožňuje.

Odvolacie námietky odvolateľa odvolací súd považuje za nedôvodné. Prvostupňový súd v predmetnej veci vykonal rozsiahle dokazovanie, na základe takto vykonaného dokazovania ustálil správne skutkový stav veci, vec správne právne posúdil. Konštatoval, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno na tvrdenú skutočnosť, že poskytol žalovanému na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 17. 8. 2007 pôžičku v sume 1.640.000,- Sk.

Odvolací súd konštatuje, že prvostupňový súd v konaní postupoval v súlade s ust. § 132 O. s. p., podľa ktorého dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko; čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo vydané v súlade s ust. § 153 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

Z hľadiska zásad dokazovania uplatňovaných v občianskom súdnom konaní sporové konania, kde proti sebe stoja dve strany v postavení žalobcu a žalovaného je ovládané prejednacou zásadou. Podstata prejednacej zásady spočíva v tom, že procesná povinnosť tvrdiť skutočnosť, ktoré majú význam pre rozhodnutie vo veci samej (t. j. povinnosť

tvrdenia), ako aj procesná povinnosť navrhovať dôkazy na preukázanie týchto tvrdených skutočností (t. j. dôkazná povinnosť), je záležitosťou účastníkov konania. Splnenie dôkaznej povinnosti tým spôsobom, že procesná strana preukáže svoje tvrdenia, vedie k uneseniu dôkazného bremena, a teda k priaznivému výsledku sporu. V dôsledku neunesenia dôkazného bremena, t. j. nepreukázania tvrdených skutočností, je nepriaznivý výsledok sporu, ktorý postihuje tohto účastníka, na ktorom spočívalo dôkazné bremeno a ktorý sa dostal do dôkaznej núdze, t. j. neponúkol alebo nevedel ponúknuť súdu také dôkazné prostriedky, ktoré by sa preukázali pre výsledok sporu rozhodujúce skutočnosti. Nesplnením dôkaznej povinnosti ohľadom vlastných tvrdení v sporovom konaní mal za následok procesnú zodpovednosť, ktorá sa prejaví zamietnutím žaloby. Súd prvého stupňa vychádzal predovšetkým z výsledkov dokazovania navrhnutého účastníkmi. Iné, než účastníkmi navrhnuté dôkazy mal možnosť v sporovom konaní vykonať len za splnenia zákonom stanovených podmienok, v zásade to však nie je jeho povinnosťou.

S poukazom na vyššie uvedené závery odvolací súd neuznal opodstatnenosť argumentácií, na ktorých založil žalobca svoje odvolacie dôvody, a preto rozsudok súdu prvého stupňa v časti výroku napadnutého odvolaním potvrdil ako vecne správny.“

Ústavný súd aj vo svojej ustálenej judikatúre zdôrazňuje, že odôvodnenie rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 373/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie tvoria jeden celok. Vzhľadom na to, že krajský súd poukázal na obsah rozsudku okresného súdu, ústavný súd pred vyhodnotením ústavnej akceptovateľnosti napadnutého rozsudku poukazuje aj na relevantné právne závery rozsudku okresného súdu č. k. 8 C/98/2010-551 z 8. októbra 2012. Z nich vyplýva, že podstatou sporu bola otázka, «či došlo k odovzdaniu peňažných prostriedkov žalobcom žalovanému v súvislosti so zmluvou o pôžičke zo dňa 17. 08. 2007 nakoľko tvrdenia sporových strán boli ohľadne tejto právne významnej skutkovej okolnosti úplne rozdielne.

Zmluvu o pôžičke upravuje ust. § 657 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Niet žiadnych pochybností o tom, že zmluva o pôžičke je tzv. reálnym (nie konsenzuálnym)

kontraktom čo znamená, že na jej uzavretie je nevyhnutné, aby veriteľ odovzdal predmet pôžičky dlžníkovi. Inými slovami, záväzok dlžníka vrátiť druhovo určené požičané veci v dojednanej dobe nevznikne bez toho, aby mu takto určené veci najskôr veriteľ neodovzdal.

Ak sú predmetom pôžičky peniaze, k odovzdaniu požičaných peňazí môže dôjsť buď fyzickým predaním peňazí (z ruky do ruky) alebo bezhotovostným prevodom z bankového účtu veriteľa na účet dlžníka. Reálny charakter zmluvy o pôžičke je však naplnený aj dohodou, že peniaze, ktoré boli už prv odovzdané dlžníkovi z iného právneho dôvodu, budú od uzavretia zmluvy o pôžičke tvoriť predmet pôžičky.

Podstatou zmluvy o pôžičke je teda prevod vlastníckeho práva k predmetu pôžičky (najčastejšie k peňažným prostriedkom) s tým, že je povinnosťou dlžníka po uplynutí dohodnutej doby vrátiť veriteľovi veci rovnakého druhu.

Z vykonaného dokazovania v rámci ktorého súd podľa § 132 Občianskeho súdneho poriadku vyhodnotil každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti s prihliadnutím aj na to čo počas konania vyšlo najavo, súd nemal za preukázané, že žalobca ako veriteľ prenechal žalovanému ako dlžníkovi peňažnú čiastku 1.640.000,- Sk na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 17.08.2007.

Podľa výpovede žalobcu mal požičiavané prostriedky on spolu s D. H. a následne tieto boli odovzdané do pokladne jeho vtedajšej manželke G. Š. ktorá v tom čase síce mala na starosti účtovné záležitosti žalovaného no žiadny príjmový doklad mu nevydala.

Výpoveď samotného žalobcu teda vylučuje, že by k odovzdaniu prostriedkov z jeho strany žalovanému došlo z ruky do ruky alebo prostredníctvom bankových účtov. Tvrdené odovzdanie prostriedkov svedkyňi Š. by totiž neznamenalo ich odovzdanie medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom ale len faktické odovzdanie peňazí „do pokladne“ na zaúčtovanie. K prenechaniu požičiavaných prostriedkov žalovanému preto nemohlo dôjsť iným spôsobom než tak, že žalobca ako vtedajší predseda predstavenstva žalovaného musel mať predmetnú čiastku už u seba, čomu by nasvedčovalo aj písomné vyhotovenie zmluvy o pôžičke, podľa ktorého boli peniaze veriteľom v plnej výške poskytnuté v deň podpisu zmluvy do rúk predsedu predstavenstva. Žalobca však nijak dôveryhodne nevysvetlil odkiaľ v čase uzavretia zmluvy jednorazovo disponoval predmetnou sumou, keďže v tom čase rekonštruoval svoj rodinný dom s nákladmi rádovo v miliónoch korún,

potreboval si zaobstarať prostriedky aj úverom a v podstate uviedol, že nemal v tom čase finančný dostatok čo dosvedčila aj jeho vtedajšia manželka G. Š.

V tomto smere nepresvedčivo vyznela aj výpoveď svedka D. H., ktorý po nahliadnutí do predmetnej zmluvy uviedol, že pôžička bola poskytnutá postupne čo vylučuje jej poskytnutie spôsobom uvedeným v zmluve. Neskôr sa svedok vyjadril, že k odovzdaniu peňazí došlo naraz v spoločnosti O. pri podpise zmluvy no paradoxne uviedol aj to, že verí žalobcovi, že peniaze poskytol čo potom úplne vylučuje pravdivosť jeho výpovede, že mal predmetné prostriedky dokonca vidieť. Jeho dôveryhodnosť narušuje aj vyjadrenie, že bolo poskytnutých viac finančných prostriedkov a preto nevie kedy boli ktoré prostriedky poskytnuté.

Čo sa týka výpovede svedka M. K., tento potvrdil vedomosť o pôžičkách žalobcu žalovanému v období leta roku 2007. Priamym svedkom poskytnutia žalovanej pôžičky však nemohol byť keďže sa neuskutočňovala hotovostným odovzdaním peňazí medzi veriteľom a dlžníkom. Pokiaľ potom uviedol, že v jeho prítomnosti sa v súvislosti s určitou pôžičkou odovzdávali peniaze v hotovosti, na žiadne ďalšie podrobnosti si spomenúť nevedel a iba neurčito bez akýchkoľvek bližších okolností spomenul určitú situáciu kedy žalobca odovzdal nejaké prostriedky svojej vtedajšej manželke.

Svedkovia H. a O. tiež potvrdili vedomosť o pôžičke žalobcu žalovanému. H. bol konkrétny a uviedol pôžičky v júni 2007 v čiastke 3,69 milióna Sk a v auguste 2007 v čiastke 1,64 milióna. O. sa vyjadril, že žalobca vložil do firmy do dvoch miliónov korún. Ani jeden z nich ale nebol priamym aktérom pôžičky, obaja svedkovia o týchto prostriedkoch mali vedomosť iba z počutia, od žalobcu alebo od svedkov H. či K. ako osôb v tom čase sa podieľajúcich na chode firmy žalovaného.

Okrem toho sa svedkovia H. a K. vyjadrili, že v podstate to bol J. S., kto stál v pozadí celej firmy žalovaného od jej založenia a ktorý ju fakticky riadil aj po ekonomickej stránke. Nepopieral to ani sám žalobca vyjadriac sa, že J. S. im pripravoval ekonomiku aj účtovníctvo. V tomto smere je potom podľa názoru súdu nanajvyš nepravdepodobné aj vzhľadom na ďalej uvedené skutočnosti, aby J. S. ktorý prakticky mal na starosti finančný chod firmy nevedel o predmetnej pôžičke žalobcu pre žalovaného a že by teda jeho výpoveď o neexistencii žalovanej pôžičky bola nepravdivá. Sám žalobca totiž predložil zmluvu o pôžičke zo dňa 15. 06. 2007, ktorou už prv požičiaval prostriedky žalovanému a táto je

riadne evidenčné označená ako č. FV 2007/1 čo svedkyňa Š. presvedčivo vysvetlila, že sa jednalo o skratku finančná výpomoc spolu s označením roku a poradovým číslom kedy obdobne bola označená aj zmluva o pôžičke od D. H. pod č. FV 2007/2 s tým, že obe pôžičky boli riadne zaevidované v účtovníctve žalovaného. V tejto súvislosti sa javí logickou a presvedčivou výpoveď svedkyne Š. aj v tom smere, že by ani teoreticky nemohla do účtovníctva zahrnúť iba samotnú zmluvu o pôžičke zo dňa 17. 08. 2007, keďže táto sama osebe nie je účtovným dokladom a zaúčtovať prostriedky by bolo možné iba v tom prípade ak by skutočne boli prijaté na účet žalovaného či hotovostné odovzdané do jeho pokladne. Existenciu žalovanej pôžičky vyvracia aj účtovná súvaha žalovaného zostavená k 31. 12. 2007 podpísaná žalobcom ako členom predstavenstva žalovaného, v ktorej nefiguruje žiaden dlhodobý záväzok (nad jeden rok) žalovaného a rovnako aj poznámky zo dňa 11. 04. 2008 k súvahe signované tak žalobcom ako aj svedkom K., kde je uvedené, že spoločnosť nemá ďalšie záväzky, ktoré sa nesledujú v bežnom účtovníctve a neuvádzajú sa v súvahe. Ak by sa teda v súdnej veci jednalo o existujúcu pôžičku, z akého rozumne obhájitelného a vysvetliteľného dôvodu by táto nebola zahrnutá v účtovných knihách žalovaného a nebola by označená obdobne ako dve časovo predchádzajúce č. FV 2007/1 a č. FV 2007/2 a z akého dôvodu by sporná pôžička nebola tiež predmetom riešenia v súvislosti s účtovnou závierkou žalovaného k 31. 12. 2007, kedy došlo k preúčtovaniu pôžičiek FV 2007/1 a č. FV 2007/2 na fond stability.

Žalobca spochybňoval správnosť vedenia účtovníctva žalovaného keďže ho viedla jeho vtedajšia manželka G. Š. spolu so svojim otcom J. S., kedy žalobca vysvetľoval, že oni zrejme požičané prostriedky do účtovníctva nezahrnuli. Je ale faktom, že až do 12. 10. 2007 bol žalobca predsedom predstavenstva žalovaného a teda jeho povinnosťou bolo, aby ako člen štatutárneho orgánu dohliadal na správnosť vedenia účtovníctva, za ktoré bol v konečnom dôsledku zodpovedný, rovnako ako je tiež faktom, že sám žalobca podpísal účtovné doklady, podľa ktorých pôžička neexistuje. Súd preto neuveril žalobcovi, že mu pri odovzdaní peňazí v hotovosti do pokladne nebol vydaný pokladničný doklad.

Existenciu žalovanej pôžičky nedokazuje ani doklad predložený žalovaným, podľa ktorého je k 31. 12. 2008 vedená v účtovníctve žalovaného finančná výpomoc v čiastke 1.620.000,- Sk. Ako vyplýva z prehľadu prevzatia peňažných prostriedkov podpísaného žalobcom (č. l. 481 spisu), žalobca síce dňa 14. 02. 2008 mal vložiť na bankový účet

žalovaného sumu 1.000.000,- Sk a dňa 08. 04. 2008 sumu 450.000,- Sk avšak jednalo sa o prostriedky prevzaté od J. S., ktorý vysvetlil, že popri tom ešte on vložil na účet žalovaného sumu 170.000,- Sk. V konečnom dôsledku vklady týchto prostriedkov ani nemôžu mať súvis so spornou pôžičkou pokiaľ sám žalobca tvrdil, že požičiavané prostriedky odovzdával do pokladne svojej vtedajšej manželke. Ak teda aj boli v roku 2008 odovzdávané nejaké peňažné prostriedky, muselo už ísť o iný právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným a nie o vzťah zo zmluvy o pôžičke zo dňa 17. 08. 2007 čo dokazuje aj rukou písaná listina na hlavičkovom papieri firmy O., s. r. o. s označením „Pôžičky“ kde je uvedená k roku 2009 čiastka 1.620.000,- Sk no táto je úročená úrokom 6 % a nie úrokom 2,5 % ročne ako sa uvádza v zmluve o pôžičke zo dňa 17. 08. 2007.

Žalobca v konaní dokazoval poskytnutie pôžičky predložením rôznych účtovných dokladov - faktúrami, príjmovými a výdavkovými pokladničnými dokladmi, atď. (dôkazy založené na č. l. 286 až č. l. 478 spisu), podľa ktorých mali byť požičané prostriedky použité žalovaným na záležitosti súvisiace s výstavbou lyžiarskeho areálu S. Z týchto dokladov ale nie je možné vyvodiť žiaden taký záver, že by práve z týchto peňažných prostriedkov, ktoré mali byť poskytnuté žalovanému zmluvou o pôžičke zo dňa 17. 08. 2007, boli financované tieto potreby žalovaného pokiaľ žalobca nepredložil žiaden sumárny súpis koľko prostriedkov bolo celkovo vynaložených na výstavbu, z akých zdrojov bola výstavba financovaná a potom na čo konkrétne mali byť požičané prostriedky použité. Súd tak nepovažoval za potrebné ani nariaďovať znalecké dokazovanie znalcom z odboru účtovníctva.

Pretože vykonanými dôkazmi nebolo v konaní preukázané, že došlo zo strany žalobcu k poskytnutiu peňažných prostriedkov žalovanému, nebol rozhodujúci ani doklad, ktorý žalobca predložil až v závere konania - uznanie dlhu. Uznáním dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka sa síce zakladá vyvrátiteľná právna domnienka existencie dlhu v čase jeho uznania čím sa dôkazné bremeno neexistencie dlhu v čase jeho uznania prenáša na dlžníka, no treba zdôrazniť, že počas celého konania to bol práve žalobca, ktorý dokazoval, že pôžička poskytnutá bola. Vzhľadom na to je podľa názoru súdu minimálne pochybné či skutočne táto listina bola vyhotovená v čase, ktorý sa v nej uvádza keď za celé konanie tento dôkaz žalobca nepredložil a to s vysvetlením, že ho „našiel“ až pri hľadaní dokumentov spolu s M. K., ktorý vo svojej svedeckej výpovedi ani okrajovo žiaden takýto

závažný dokument nespomenul. Pre súd je preto neuveriteľnou takáto „zábudlivosť“ oboch aktérov uznania dlhu, ku ktorému malo dôjsť zo strany žalovaného. Na druhej strane, ak by aj mal súd vychádzať z predloženého uznania dlhu, z vykonaných dôkazov (ako už bolo uvedené) vyplynulo, že žiadne prostriedky žalobca žalovanému z titulu zmluvy o pôžičke zo dňa 17. 08. 2007 neposkytol čím by došlo k vyvráteniu prezumpcie založenej uznaním dlhu.

Pretože nebol preukázaný záväzok žalovaného vrátiť peňažné prostriedky žalobcovi, súd jeho návrh vo zvyšku zamietol.».

Podstatou sťažovateľových námietok je jeho nesúhlas s odôvodnením napadnutého rozsudku, v ktorom sa krajský súd podľa jeho názoru nevyporiadal s argumentáciou ním predloženou v odvolaní proti rozsudku okresného súdu, a tak nedal presvedčivú odpoveď na podstatné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Arbitrárnosť má tiež spočívať v skutočnosti, že krajský súd sa po vecnej stránke vôbec nezaoberal dôvodmi odvolania, ktoré sťažovateľ uviedol proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa.

Ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať skutkové zistenia všeobecných súdov a spochybňovať výsledky záverov vyplývajúcich z nimi vykonaných dôkazov, a to aj za predpokladu vzniku možnosti určitých faktických pochybení v procese vykonávania a posudzovania dôkazov, pokiaľ tieto výsledky hodnotenia dôkazov a posudzovania výsledkov procesu dokazovania zodpovedajú pravidlám právnej a formálnej logiky, nie sú navzájom rozporuplné a vytvárajú celistvý rámec ako podklad na rozhodnutie (m. m. I. ÚS 230/2013). Ústavný súd v tejto súvislosti tiež pripomína, že jeho úlohou nie je pôsobiť ako tzv. štvrtá inštancia súdnictva a poskytovať ochranu pred skutkovými a/alebo právnymi omylmi všeobecných súdov. Výklad a aplikácia zákonov (v danom prípade Občianskeho zákonníka) patrí do právomoci všeobecných súdov, a pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležité zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu do neho zasahovať. Napokon ústavný súd zdôrazňuje, že jeho úlohou nie je posudzovanie právnej perfektnosti namietaného rozhodnutia všeobecného súdu z hľadiska formálnych požiadaviek vyplývajúcich zo zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov a z týchto aspektov jeho „vylepšovanie“, ale posúdenie jeho ústavnej udržateľnosti (m. m. IV. ÚS 325/08, III. ÚS 462/2012).

Aj keď sťažovateľ svojou sťažnosťou napáda len rozsudok krajského súdu, pri realizácii ústavného prieskumu ústavný súd musel vychádzať z obsahu nielen rozsudku krajského súdu, ale aj z obsahu ním preskúmaného rozsudku okresného súdu, ktorý v dôsledku stotožnenia sa krajského súdu s odôvodnením rozsudku okresného súdu tvorí s ním jeden celok. Podľa názoru ústavného súdu okresný súd obširne zdôvodnil, ktoré sťažovateľom tvrdené skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, pričom svoje závery oprel o výsledky vykonaného dokazovania. V odôvodnení rozsudku okresného súdu sú náležite vysvetlené aj úvahy, ktorými sa konajúce súdy riadili pri vyhodnocovaní dôkazov a na základe ktorých dospeli k relevantnému záveru, že v danom prípade sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno o poskytnutí pôžičky žalovanej v sume, ktorej zaplataenie si návrhom na súde sťažovateľ uplatnil. Neobstojí ani námietka sťažovateľa, že predložením listiny o uznaní dlhu preukázal existenciu dlhu, keďže všeobecné súdy zo vzájomných súvislostí vyvedených z ostatných vykonaných dôkazov posúdili tento listinný dôkaz ako nedôveryhodný a tento svoj záver riadne v napadnutom rozsudku zdôvodnili.

Ústavný súd tieto závery okresného súdu, s ktorými sa krajský súd stotožnil, nepovažuje za svojvoľné, a teda ústavne neakceptovateľné. Uvedené platí aj v prípade, keď sa vnútorná intencionalita právnych úvah sťažovateľa uberala iným smerom ako právny názor konajúcich všeobecných súdov, ktorý síce rozhodol spôsobom, s ktorým sťažovateľ nesúhlasí, ale napadnuté rozhodnutie konajúce súdy dostatočne odôvodnil na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený a ani povinný nahrádzať.

Ani sťažovateľove námietky týkajúce sa nedostatkov odôvodnenia napadnutého rozsudku spočívajúce v tom, že v napádanom rozsudku krajského súdu nebolo odpovedané na všetky ním predkladané argumenty (odvolacie dôvody), neodôvodňujú zásah ústavného súdu, keďže z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že konajúce súdy sa podrobne zaoberali všetkými kľúčovými otázkami a formulovali k nim kvalifikované právne odpovede. Odvolacie dôvody sťažovateľa zhrnuté v odôvodnení rozsudku krajského súdu ani podľa ústavného súdu nesignalizujú existenciu takých podstatných skutočností, vo svetle ktorých by bolo možné považovať dôvody, na základe ktorých rozhodol vo veci okresný súd,

za nedostatočné a zjavne nespravodlivé. Ústavný súd pripomína, že na naplnenie princípov spravodlivého procesu sa nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument procesnej strany, ale len na argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový. Ústavný súd zastáva názor, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia spĺňa nároky kladené na rozhodnutia odvolacích súdov platnými procesnoprávnymi predpismi (§ 157 a § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), ktoré boli vydané zákonom na základe čl. 46 ods. 4 ústavy a v danom prípade neboli aplikované v rozpore s obsahom základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie.

Sťažovateľ v zásade neformuloval ani žiadne relevantné námietky svedčiace o porušení princípov spravodlivého procesu pri vykonávaní dokazovania a ani nenamieta, že by ku všetkým podstatným okolnostiam prípadu nemal možnosť vyjadriť sa, prípadne nemal možnosť odpovedať na argumenty protistrany.

Sťažovateľom formulované námietky teda nie sú spôsobilé spochybniť ústavnú udržateľnosť rozsudku krajského súdu z hľadiska namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd aplikujúc východiská svojej konštantnej judikatúry na napadnuté rozhodnutie krajského súdu konštatuje, že je dostatočne odôvodnené a nevykazuje znaky arbitrárnosti. Krajský súd v posudzovanej veci použil relevantné hmotno-právne normy a ustálené procesné postupy a vyložil ich ústavne konformným spôsobom.

S prihliadnutím na uvedené ústavný súd hodnotí predmetnú sťažnosť vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu ako zjavne neopodstatnenú, na základe čoho ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v danej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd bližšie nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10 decembra 2013